

Om venneforeninger og museers samarbejde med selskaber og foreninger

Af Jørgen Steen Jensen

Det faldt mig forleden dag ind, at det måske kunne interessere ledelse og bestyrelse for Dansk Jødisk Museum at høre om nogle gode eksempler på samarbejde mellem museerne og deres venneforeninger og mellem museerne og de foreninger og selskaber, der virker for beslægtede formål.

Mine erfaringer bygger først og fremmest på et livs erfaring inden for Nationalmuseet og dets enheder, men jeg har også haft næsen indenfor andre steder, og erfaringen er temmelig éntydig: En venneforening er en god ting. Man har en gruppe mennesker, som har interesser fælles med museet, og som kan støtte og opmuntre én. Bestyrelsen for venneselskabet kan høre til ens nærmeste rådgivere, og det vil sige, de kan også kritisere én, hvis man er på vej ud ad gale veje. Jeg husker en gang, hvor jeg på årsmødet for vor samlings venneselskab havde løftet sløret for nogle lidt ukonventionelle fremtidsplaner, og straks kunne jeg mærke bekymringen. Over et glas vin ved den påfølgende reception røbede vennerne deres begrundede bekymring, og både jeg og senere museets ledelse var lykkelige over, at vennernes gode råd blev fulgt.

Hvad gør man, når en nogle og halvfemsårig enke efter en maskinarbejder beder én finde hendes sparekassebøger frem og det viser sig, at der alene på den ene af dem er et indestående på et meget stort sekscifret beløb, som jeg skulle tage til mig? Det skete for mig for en halv snes år siden, og det var absolut indlysende, at det ikke ville være passende personligt at tage imod den tilbudte gave. Efter nogen parla-

menteren endte der noget i retning af ¾ mio. kroner på kontoen hos det venneselskab, som støtter den samling, som jeg dengang var ansvarlig for.

I en længere årrække var jeg sekretær for et af de videnskabelige selskaber, som formelt har et særdeles selvstændigt liv (og i øvrigt næsten er på alder med Nationalmuseet), men reelt på mange punkter qva sin selvstændighed til tider har kunnet gå ind, hvor museet af den ene eller den anden grund har måttet være tilbageholdende. Det har hørt til mit faglige livs meget gode oplevelser at arbejde sammen med de forretningsmænd og praktiske folk, der udgør en del af selskabets styre. Den inspiration, der udgik fra dem, når de efter et foredrag krydsforhørte mig om baggrunden for mine resultater, har jeg været taknemmelig for.

Ved Nationalmuseets receptioner har jeg truffet bestyrelsesmedlemmer fra nogle af de andre venneselskaber, og jeg har ofte måttet spørge mig selv, hvordan vi skulle have klaret os uden disse selskaber? De mennesker, der sidder i sådanne bestyrelser, har ofte mulighed for selv at rejse midler, eller i kraft af deres netværk kan de influere på andres handlinger. Det er klart, der er ofte tale om langsigtet planlægning, f.eks. ved testamenter og lignende, men det behøver ikke at dreje sig om småpenge.

Måske vil man indvende, at mine eksempler stammer fra et statsligt museum og dets, om jeg så må sige, kredsf af 'satelitter'. Men jeg er netop her i efteråret gået af fra bestyrelsen i et betydeligt, privat mu-

seum, som jeg havde fornøjelsen at følge i nogle år. Pågældende museum har valgt at lægge en væsentlig del af publiceringsvirksomheden (årsskriftet) over i sit venneselskabs regi. Det fungerer tilsyneladende fint, og museet ser ud til at kunne tiltrække midler, i sammenligning med hvilke min anekdote ovenfor handler om de rene pebernødder.

For den der, blot på afstand, følger Dansk Jødisk Museum, synes ikke helt ubetydelige økonomiske problemer at have ramt museet. Det er min opfattelse, at museet sandsynligvis ville kunne have fordel ved at følge en mere langsigtet strategi, som indbefatter samarbejde med en interesseforening, der består af kvalificerede mennesker med en selvstændig mening om dansk jødisk historie.

Det kunne for eksempel være Selskabet for Dansk Jødisk Historie, hvis medlemstal for tiden ligger på 350 personer. Her findes mennesker, der i kraft af uddannelse, forskning eller forfatterskab kan have en mening, der ikke nødvendigvis falder sammen med ledelse og bestyrelse for Dansk Jødisk Museum. Men i et samfund som det danske hører det jo netop med, at markante synspunkter fører til at meningerne brydes, og til gengæld vil resultatet oftest være en frugtbar udvikling. For mig at se skulle museets ledelse ikke have grund til at være bange for et kvalificeret modspil – det kunne jo langs ad vejen udvikle sig til et medspil!

Også et venneselskab for Dansk Jødisk Museum turde være en positiv overvejelse værd.

*Plantegning af Dansk Jødisk Museum
i København. Arkitekt Daniel Libeskind.*